

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ МОРФОЛОГІЧНОГО ГОМЕОСТАЗУ СІМ'ЯНИКІВ СТАТЕВОНЕЗРІЛИХ ЩУРІВ

Москаленко Ю.В.

Науковий керівник – проф. Романюк А.М

СумДУ, кафедра патологічної анатомії

В Україні нараховується до 1 млн безплідних шлюбів і ці дані не мають тенденції до зниження. Необхідно наголосити, що питома вага чоловічої неплідності коливається в межах 30-60% від загальної кількості. Причини такого стану справ достеменно невідомі, але вірогідно, що ушкодження чоловічої репродуктивної системи починається ще внутрішньоутробно та у період її дозрівання і становлення.

Мета дослідження: вивчення особливостей становлення і дозрівання сім'яників інтактних щурів від народження до настання статевої зрілості.

Матеріали і методи. Об'єктом дослідження були сім'яники новонароджених білих лабораторних щурів на 5, 15, 30 та 60 добу життя. Визначалася маса, лінійні розміри (довжина, ширина, товщина), об'єм правого сім'яника. Виготовлені гістологічні препарати, забарвлювали гематоксиліном та еозином, досліджували і фотографували за допомогою системи виводу зображення "SEO Scan Lab 2.0" (Україна). У середовищі комп'ютерної морфометричної програми "SEO Image Lab 2.0" (Україна) здійснювався аналіз зображення мікропрепарату: визначалась кількість звивистих каналців з просвітом та без, кількість капілярів у полі зору, діаметр та товщина стінки звивистих сім'яних каналців, площа сім'яних каналців, площа стромально-судинного та паренхіматозного компонентів, їх співвідношення. Отримані цифрові дані обробляли методами математичної статистики.

Результати дослідження. Макроскопічно сім'яники щурів рожевого кольору, м'яко-еластичної консистенції, овальної форми. Зі збільшенням термінів постнатального життя відбувалося прогресивне збільшення маси, об'єму та лінійних параметрів сім'яників щурів. З 5 доби постнатального життя з'являються звивисті каналці з просвітом, їх кількість зростає з кожним наступним терміном, досягаючи максимальних значень на 60 добу спостереження. Під час досліджуваного періоду діаметр, товщина стінки і площа звивистого сім'яного каналця збільшувалися майже вдвічі. У статевонезрілих щурів серед клітинного складу звивистих каналців відсутні сперматиди та сперматозоїди, що вказує на відсутність процесів сперматогенезу у цей віковий період. У процесі розвитку і становлення сім'яників у ранній постнатальний період відбувається зміна співвідношення строми і паренхіми на користь паренхіматозних структур.

Висновок. Ранні етапи постнатального онтогенезу характеризуються стрімким ростом статевих залоз, кількісним зростанням морфологічних параметрів і якісною перебудовою структурних компонентів. Період статевого дозрівання є критичним етапом розвитку чоловічих гонад, тому що морфологічні структури знаходяться у стані розвитку та росту, що зумовлює нестабільність та уразливість морфофункціонального гомеостазу органа.